

ПРОЕКТ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ

від _____ 2019 р. № _____

Київ

**Про схвалення Стратегії розвитку Національної поліції
на період до 2023 року**

1. Схвалити Стратегію розвитку Національної поліції на період до 2023 року, що додається.
2. Міністерству внутрішніх справ разом з Національною поліцією та іншими заінтересованими центральними органами виконавчої влади у тримісячний строк розробити та подати Кабінетові Міністрів України проект плану заходів з реалізації Стратегії, схваленої цим розпорядженням.

Прем'єр-міністр України

В. ГРОЙСМАН

СХВАЛЕНО
розпорядженням Кабінету Міністрів
України
від _____ 2019 р. № _____

СТРАТЕГІЯ
розвитку Національної поліції на період до 2023 року

Загальна частина

Після набрання чинності у 2015 році Законом України «Про Національну поліцію» і постановами Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2015 року № 878 «Про затвердження Положення про Міністерство внутрішніх справ України» та від 28 жовтня 2015 року № 877 «Про затвердження Положення про Національну поліцію» розпочато роботу зі створення ефективної структури поліції. У 37 великих містах України почали функціонувати новостворені підрозділи патрульної поліції. У відділах (відділеннях) поліції, на території обслуговування яких відсутні підрозділи патрульної поліції, створено групи реагування патрульної поліції.

Крім того, запрацювали міжрегіональні територіальні органи по боротьбі з економічною злочинністю та кіберзлочинністю. У період з листопада 2015 року до вересня 2016 року проведено переатестацію особового складу Національної поліції України (далі – Національна поліція, поліція). Поліцією зроблено суттєві кроки на шляху до перетворення на службу, яка надає поліцейські послуги населенню. Результатом цієї роботи стало зростання довіри населення до поліції.

Визначальною рисою реформ є те, що Україні доводиться в стислі строки здійснювати зміни, які в багатьох країнах Європейського Союзу впроваджувалися десятиліттями.

Зокрема, це стосується розроблення та прийняття Закону України «Про Національну поліцію», що супроводжувалося одночасним виданням цілого ряду необхідних супутніх нормативно-правових актів. Робота з удосконалення законодавства продовжується і на даний час.

Запровадження кардинальних структурних змін у поліції без глибокого аналізу ефективності діяльності міліції та врахування попереднього досвіду спричинило втрату оперативних позицій у протидії організованим, економічній, нарко- та кіберзлочинності.

Головним напрямом реформування залишався шлях змін «зверху – до низу», при цьому основні зміни відбулися в МВС та центральному органі управління поліції. Значно менше змін реалізовано в межах реформування територіальних органів і підрозділів (відділів та відділень) поліції, які безпосередньо контактують з громадянами.

У діяльності Національній поліції мають місце корупційні ризики, що потребує у подальшому уваги та вжиття відповідних заходів, які спрямовані

на їх усунення. Недостатньо ефективними є положення нормативно-правових актів, що регулюють правовідносини щодо системи навчання, оплати праці, просування по службі поліцейських та матеріально-технічного забезпечення поліції.

Ця Стратегія спрямована на виконання Стратегії розвитку системи Міністерства внутрішніх справ України до 2020 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2017 року № 1023-р та визначає пріоритетні напрями продовження реформування та розвитку поліції, її діяльності зі стабілізації криміногенної ситуації в державі, орієнтовані на досягнення європейських стандартів надання поліцейських послуг.

Бачення

На вимогу Українського народу Національна поліція зобов'язується:

- стати сучасною ефективною поліцейською організацією згідно з передовими європейськими практиками та міжнародними стандартами;
- забезпечити дотримання прав і свобод людини в діяльності кожного поліцейського при виконанні повсякденних обов'язків;
- професійно, неупереджено та доброчесно служити і бути підзвітною народу України в забезпеченні публічної безпеки;
- планувати і максимально ефективно використовувати кошти, необхідні та надані державою для забезпечення її діяльності;
- якомога краще використовувати здібності кожного поліцейського і працівника поліції, забезпечуючи дотримання трудових прав і соціальних гарантій;
- упроваджувати підзвітне та відповідальне лідерство, сприяючи особистій ініціативі поліцейських.

Мета

За підтримки Українського народу та зростання його довіри до 2023 року продовжувати перетворення поліції у професійну та технічно забезпечену структуру, здатну ефективно реагувати на будь-які сучасні та майбутні суспільні та безпекові виклики, забезпечуючи дотримання прав людини і громадянина та їх захист, виконуючи службові обов'язки незалежно від політичного впливу та надаючи всім без винятку можливості жити в безпечному середовищі за рахунок упровадження орієнтованої на розв'язання проблем населення сервісної моделі діяльності поліції на основі кращих зразків європейської практики.

Пріоритетні напрями розвитку Національної поліції

Реалізація стратегії розвитку Національної поліції вимагатиме об'єднання зусиль усіх поліцейських і працівників поліції та повсякденного виконання ними службових обов'язків з неухильним дотриманням принципів

діяльності поліції, визначених Законом України «Про Національну поліцію», за такими пріоритетними напрямками:

- публічна безпека;
- протидія злочинності;
- дотримання та забезпечення захисту прав людини і основоположних свобод;
- якість і доступність поліцейських послуг;
- ефективне врядування, прозорість та підзвітність;
- розвиток і захист кадрового потенціалу.

1. ПУБЛІЧНА БЕЗПЕКА

ОЧІКУВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Національною поліцією в тісній співпраці з територіальними громадами та за активної участі населення створюється безпечне середовище життєдіяльності людей, що забезпечується шляхом провадження орієнтованої на потреби населення діяльності поліції завдяки вжиттю превентивних заходів, швидкому та компетентному реагуванню на звернення і події, наданню поліцейських послуг у сферах підтримання публічної безпеки і порядку, охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави.

МЕТА – ДО 2023 РОКУ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ПОЛІЦІЇ:

1. Узяти участь спільно з іншими органами державної влади України в комплексних заходах із забезпечення публічної безпеки і порядку після відновлення конституційного ладу на тимчасово окупованій території України.

2. Реалізувати разом з місцевими територіальними громадами спільні програми профілактики правопорушень та забезпечення публічної безпеки, ураховуючи особливості місцевої громади, що сприятиме консолідації населення.

3. Започаткувати практику запобігання правопорушенням через планування територій (crime prevention through environmental design – CPTED).

4. Створити єдину автоматизовану систему отримання поліцією повідомлень і звернень громадян «102» для запровадження дієвого контролю та організації ефективного реагування на них у найкоротші строки, здатну інтегруватися в загальнодержавну службу екстреної допомоги «112» як частину загальноєвропейської служби порятунку 112, а також взаємодіяти зі службою розшуку дітей 116000.

5. Продовжити запровадження моделі діяльності поліції, орієнтованої на потреби громад («community policing»).

6. Розвинути у складі інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України» використання програмних компонентів геоінформаційних підсистем для візуалізації інформації у вигляді електронних карт, автоматичної зміни зображення образу об'єкта залежно від зміни його характеристик, зміни масштабу та деталізації

картографічної інформації в інформаційних ресурсах, здійснення аналізу та комунікації з населенням.

7. Запровадити використання в діяльності поліції сучасних технічних засобів ідентифікації особи.

8. Забезпечити ефективне функціонування у складі територіальних органів поліції інститутів дільничних офіцерів поліції та патрульної поліції як першої ланки взаємодії з населенням.

9. Продовжити розбудову ситуаційних центрів у центральному органі управління поліції та територіальних органах поліції, упровадження в їх діяльність сучасних технічних засобів, програмного забезпечення, навчання поліцейських і працівників поліції.

10. Запровадити ефективні заходи щодо забезпечення безпеки дорожнього руху, у тому числі шляхом надання пріоритету превентивним заходам, впровадження системи контролю за безпекою дорожнього руху на автомобільних дорогах державного значення, у тому числі фіксації фактів порушень правил дорожнього руху в автоматичному режимі.

11. Удосконалити та поширити на території України комплексні інтелектуальні системи відеоспостереження з потужною аналітичною складовою.

12. Забезпечити ефективну структурну та функціональну розбудову органів та підрозділів поліції, які беруть безпосередню участь у забезпеченні публічної безпеки і порядку.

13. Запровадити нові методики забезпечення публічної безпеки і порядку у зв'язку з проведенням масових заходів відповідно до найкращих європейських практик, заснованих на принципах ефективної комунікації, раціонального використання сил та засобів і дієвої деескалації можливих конфліктів.

14. Удосконалити механізми участі громадян в охороні публічного порядку, створення відповідних громадських формувань і груп волонтерської підтримки та залучення населення до співпраці.

15. Удосконалити механізми контролю за дотриманням правил та порядку зберігання і використання зброї та вибухових матеріалів.

2. ПРОТИДІЯ ЗЛОЧИННОСТІ

ОЧІКУВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Національною поліцією створено ефективну структуру та механізми запобігання кримінальним правопорушенням, їх виявлення та розслідування з метою задоволення потреб суспільства у побудові безпечного середовища, а також відновлення прав і законних інтересів та відшкодування збитків, шкоди, завданої фізичним та юридичним особам з дотриманням принципу невідворотності покарання.

МЕТА – ДО 2023 РОКУ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ПОЛІЦІЇ:

1. Завдяки процесу реформування кримінальної поліції та органів досудового розслідування спостерігається позитивна тенденція розкриття та розслідування кримінальних правопорушень.

2. Забезпечити ефективність діяльності кримінальної поліції через належний рівень їх матеріально-технічного оснащення і використання сучасних техніко-криміналістичних засобів та інформаційних систем.

3. Забезпечити ефективне розслідування кримінальних проступків за спрощеною процедурою, відповідно до положень Кримінального процесуального кодексу України, шляхом вжиття відповідних організаційно-правових заходів.

4. Забезпечити системне наповнення та підтримку в актуальному стані даних в інформаційних системах оперативного призначення стосовно боротьби зі злочинністю, зокрема організованою, запровадити їх комплексний аналіз та ефективне використання для запобігання і розслідування кримінальних правопорушень з дотриманням вимог щодо захисту персональних даних.

5. Зміцнити спроможності поліції в плануванні діяльності та прийнятті ефективних управлінських рішень у сфері протидії злочинності на основі багатофакторного аналізу оперативних даних, отриманих з різних джерел інформації (Intelligence Led Policing), комплексного впровадження сучасних систем кримінального аналізу, у тому числі методології Європолу з оцінки загроз злочинності (SOCTA).

6. Узяти участь у розробленні та забезпечити впровадження електронної системи роботи з даними і матеріалами досудових розслідувань як частини єдиної інтегрованої системи, яка включатиме інші суб'єкти досудового розслідування, органи прокуратури і суди, для забезпечення безперервності і підзвітності процесу розслідування; удосконалити систему обліку, зберігання, інвентаризації та знищення матеріалів кримінальних проваджень.

7. Запровадити єдину систему реєстрації вилучених у кримінальних провадженнях речових доказів, тимчасово вилученого та арештованого майна, забезпечити стандартизацію умов їх зберігання і заходів безпеки.

8. Узяти участь у розробленні та впровадженні спільно з іншими державними органами ефективної системи забезпечення безпеки та захисту свідків.

9. Створити дієву систему встановлення прямих зв'язків з правоохоронними органами України та іноземних держав щодо здійснення спільних заходів з протидії організованих і транснаціональній злочинності.

10. Удосконалити систему післядипломної освіти поліцейських, яка сприяє підвищенню їх професіоналізму, зокрема в питаннях використання методів оперативно-розшукової діяльності, превенції та розслідування кримінальних правопорушень, стимулює до застосування сучасних методик і передового досвіду в цій сфері.

11. Удосконалити механізми залучення громадян до участі в протидії злочинності на засадах конфіденційності, взаємного співробітництва та партнерства.

3. ДОТРИМАННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАХИСТУ ПРАВ ЛЮДИНИ І ОСНОВОПОЛОЖНИХ СВОБОД

ОЧІКУВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Національною поліцією досягнуто стабільної тенденції до зменшення кількості порушень прав людини і основоположних свобод в її діяльності, забезпечено функціонування дієвих механізмів відновлення порушених прав.

МЕТА – ДО 2023 РОКУ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ПОЛІЦІЇ:

1. Удосконалити нормативно-правову базу діяльності поліції відповідно до норм міжнародного права та міжнародних договорів, ратифікованих Україною, для забезпечення дієвого захисту прав людини і основоположних свобод.

2. Запровадити механізми інформування особи про її права під час першого контакту з поліцейським.

3. Гарантувати всім затриманим особам гуманне ставлення та дотримання поліцейськими їх законних прав.

4. Оптимізувати в територіальних органах та підрозділах поліції систему закладів тимчасового тримання осіб, яка здатна забезпечити потреби в належному утриманні цих осіб і відповідає мінімальним міжнародним стандартам утримання та нормам законодавства України.

5. Запровадити в усіх територіальних (відокремлених) підрозділах поліції автоматизовану електронну систему обліку затриманих осіб (custody records) з метою запобігання незаконному затриманню, а також удосконалити системи їх захисту від катувань і неналежного поводження.

6. Забезпечити облаштування в усіх без винятку територіальних (відокремлених) підрозділах поліції відповідно до європейських стандартів приміщення для прийому громадян та кімнати з метою проведення слідчих дій.

7. Ужити заходів щодо впровадження рекомендацій Національного превентивного механізму і забезпечення дотримання прав осіб, що знаходяться в закладах тимчасового тримання осіб територіальних органів і підрозділів поліції.

8. Удосконалити механізми подання та розгляду скарг і моніторингу порушень прав людини поліцейськими і працівниками поліції, що передбачають цивільний контроль та доступ заявників до інформації про стан розгляду їхніх скарг.

9. Удосконалити організаційні основи ефективної роботи з потерпілими з метою відновлення їх порушених прав.

10. Удосконалити механізми виявлення жертв латентних злочинів і забезпечення надання їм правової та соціальної допомоги.

11. Запровадити навчання поліцейських і працівників поліції засадам етичної поведінки, забезпечення прав людини і основоположних свобод як обов'язкову складову підвищення їх професійного рівня.

12. Забезпечити ефективне впровадження системи захисту прав людей з особливими потребами з урахуванням міжнародних практик.

13. Запровадити організаційні механізми забезпечення реалізації гендерної політики в діяльності поліції.

4. ЯКІСТЬ І ДОСТУПНІСТЬ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ПОСЛУГ

ОЧІКУВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Національною поліцією покращено якість і доступність поліцейських послуг для задоволення прав та інтересів фізичних та юридичних осіб.

МЕТА – ДО 2023 РОКУ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ПОЛІЦІЇ:

1. Запровадити основи сервіс-орієнтованого підходу в діяльності поліції, створити передумови для надання якісних сучасних поліцейських послуг та подальшого розвитку служби в поліції на засадах універсальності.

2. Здійснити перегляд управлінських та робочих процесів з метою спрощення процедур і прискорення прийняття рішень щодо надання поліцейських послуг.

3. Упровадити систему управління якістю, розробити і впровадити стандарти і прозорі процедури обслуговування населення, а також механізми оцінювання громадянами якості надання поліцейських послуг.

4. На сайтах центрального органу управління поліції та територіальних (міжрегіональних) органів розмістити інформацію про послуги, які надає поліція, у тому числі доступні в режимі он-лайн, та впровадити ефективну систему двосторонньої комунікації з громадянами.

5. Запровадити засади для розвитку партнерства органів та підрозділів поліції з організаціями приватного і публічного секторів з метою підвищення ефективності надання поліцейських послуг.

6. Забезпечити реалізацію заходів щодо запобігання та протидії корупційним правопорушенням у сфері надання поліцейських послуг.

5. ЕФЕКТИВНЕ ВРЯДУВАННЯ, ПРОЗОРИСТЬ ТА ПІДЗВІТНІСТЬ

ОЧІКУВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Національною поліцією впроваджено принципи **деполітизації** – для мінімізації впливу й унеможливлення втручання політичних органів держави та їх представників у діяльність поліції, та **децентралізації** – для підвищення самостійності територіальних органів поліції в прийнятті рішень і відповідальності за результати роботи як запоруки зростання ефективності їх службової діяльності. Електронні інформаційні ресурси поліції інтегровані в Єдину інформаційну систему Міністерства внутрішніх справ України (далі – ЄІС МВС) і захищені від несанкціонованого втручання. Започатковано розбудову дієвих механізмів цивільного демократичного контролю та співпраці з громадськістю як системи підзвітності та прозорості.

МЕТА – ДО 2023 РОКУ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ПОЛІЦІЇ:

1. З урахуванням міжнародного досвіду оптимізувати організаційну структуру, яка буде складатися з трьох основних складових – кримінальної поліції, поліції публічної безпеки, служб підтримки та забезпечення, з чітким розподілом функцій між службами, які входитимуть до кожної з них, що виключатиме їх дублювання та створить чіткі межі відповідальності.

2. Досягнути належного рівня реагування на безпекові виклики завдяки вдосконаленню системи менеджменту та оптимізації процесу прийняття рішень.

3. Упровадити принципи програмно-цільового бюджетування у фінансове планування діяльності поліції.

4. Розробити пропозиції щодо вдосконалення та приведення у відповідність до вимог часу нормативно-правового регулювання функціонування органів поліції.

5. Забезпечити впровадження в діяльність територіальних органів поліції кращих управлінських практик на основі аналізу, планування, апробації та використання проектного підходу.

6. Розширити повноваження територіальних органів та підрозділів поліції в частині оперативно-тактичного планування своєї діяльності з урахуванням особливостей ситуації на території обслуговування та потреб місцевих громад, самостійного вирішення питань щодо кадрової та фінансової політики, створення умов для ефективного прийняття рішень, ініціативності й мотивації поліцейських і працівників поліції з одночасним запровадженням механізму відповідальності за прийняті рішення перед місцевою громадою та керівництвом поліції відповідного рівня.

7. Забезпечити розбудову та модернізацію функціональної підсистеми ЄІС МВС Інформаційно-телекомунікаційна система «Інформаційний портал Національної поліції України» як інструменту з наповнення та підтримки в актуальному стані інформаційних ресурсів, баз (банків) даних, що входять до ЄІС МВС, а також надання наявними програмно-технічними засобами органам та підрозділам поліції безпосереднього оперативного доступу до власних інформаційних ресурсів та ресурсів ЄІС МВС.

8. Надати фізичним та юридичним особам можливість вільного доступу до відкритих даних та нормативно-правових актів з питань діяльності Національної поліції, що розміщені в інтернет-ресурсах та постійно оновлюються.

9. Запровадити комплексну автоматизацію робочих процесів, процесів управління та інформаційно-аналітичної підтримки управлінської діяльності, єдину систему електронного документообігу з необхідними механізмами її захисту, систему планування поточної діяльності з можливістю дистанційного контролю за якістю роботи окремих виконавців.

10. Забезпечити можливості систематичного вдосконалення навичок поліцейських і працівників поліції у роботі з інформаційними системами Національної поліції.

11. Розпочати підготовку належних інформаційних систем поліції до приєднання до Шенгенської інформаційної системи.

12. Розробити та впровадити ефективні механізми співпраці органів і підрозділів поліції з місцевими державними адміністраціями та органами місцевого самоврядування.

13. Розробити та запровадити на базі кращих європейських практик нову ефективну систему планування, моніторингу та оцінки результатів діяльності поліції.

14. Розширити практику публічної звітності посадових осіб органів і підрозділів поліції на державному та місцевому рівнях.

15. Розробити і впровадити єдині підходи до комунікацій щодо висвітлення завдань, цілей, актуальних питань діяльності та реформування органів і підрозділів поліції.

16. Забезпечити участь у запровадженні програмного підходу, координації та звітності в роботі, пов'язаній з міжнародною технічною допомогою.

17. Удосконалити систему логістичного та матеріально-технічного забезпечення органів і підрозділів поліції в частині внутрішнього планування, розподілу та ефективного використання матеріально-технічних ресурсів.

6. РОЗВИТОК ТА ЗАХИСТ КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ

ОЧІКУВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ

Національною поліцією закладено основи для формування високопрофесійного кадрового ядра через удосконалення системи відбору персоналу, зміну підходів до його професійного навчання, покращання умов проходження служби, посилення мотивації до кар'єрного зростання, виховання почуття гордості за належність до правоохоронців.

МЕТА – ДО 2023 РОКУ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ПОЛІЦІЇ:

1. Упровадити систему ефективного управління кадрами, засновану на кращих європейських практиках.

2. Запровадити професійний підхід до процесу відбору керівних кадрів Національної поліції та забезпечити їх професійне навчання з метою набуття сучасних управлінських навичок.

3. Запровадити модель діяльності та стосунків персоналу, засновану на професіоналізмі та особистій відповідальності за результати своєї роботи.

4. Забезпечити зменшення кількості поліцейських зі спеціальними званнями, у тому числі зі званнями середнього складу поліції. З цією метою запровадити з урахуванням кращих європейських практик оптимізацію чисельності поліцейських шляхом визначення переліку посад молодшого та середнього складу поліції, які підлягають поетапній заміні на цивільні посади в органах і підрозділах Національної поліції, діяльність яких безпосередньо не пов'язана із забезпеченням публічної безпеки та протидії злочинності.

5. Запровадити ефективну і прозору систему кар'єрного зростання, у якій комплектування посад молодшого, середнього та вищого складу поліції в

порядку просування по службі здійснюватиметься за новими, заснованими на рейтинговій системі, критеріями та процедурами, що враховують ділові, професійні та особистісні якості поліцейських, їх кваліфікацію та освітній ступінь, рівень фізичної підготовленості тощо.

6. Створити нову, практично орієнтовану систему професійного навчання поліцейських.

7. Розробити систему професійних стандартів поведінки, спрямованих на розвиток в особового складу ініціативи, самостійності в прийнятті рішень, готовності брати відповідальність за власні вчинки.

8. Розробити і впровадити критерії оцінки результатів діяльності поліцейських та порядок їх заохочення, що позитивно позначиться на якості та ефективності їх роботи.

9. Упровадити комплексний гендерний підхід при формуванні кадрової політики.

10. Упровадити зрозумілу та прозору систему внутрішнього контролю персоналу, побудовану на засадах невідворотності відповідальності за порушення законів, правил етичної поведінки поліцейських і Дисциплінарного статуту Національної поліції України.

11. Розробити та в установленому порядку внести на розгляд Кабінету Міністрів України пропозиції щодо нової системи грошового забезпечення поліцейських, яка гарантуватиме їх соціальну стабільність, і буде заснована на співвідношенні з прожитковим мінімумом, що встановлений для працездатних осіб.

12. Упровадити сучасні методи мотивації до служби в поліції, у тому числі шляхом популяризації нових ціннісних пропозицій, спрямованих на покращення іміджу Національної поліції як роботодавця, та забезпечити збалансований соціальний захист поліцейських.

13. Упровадити комплексну систему забезпечення власної безпеки органів і підрозділів поліції та захисту особового складу.

Механізм реалізації Стратегії

Для реалізації Стратегії розробляється План заходів, що затверджується Кабінетом Міністрів України.

Планом заходів передбачаються конкретні завдання, заходи, строки їх виконання та виконавців, а також джерела та обсяги фінансування.

Національна поліція готує загальний звіт, який оприлюднюється та подається Кабінетові Міністрів України.

Джерелами фінансування реалізації Стратегії є:

кошти державного бюджету України;

міжнародна технічна допомога, а також інші джерела, не заборонені законодавством України.

Стратегія є документом, що відповідає вимогам часу, і в разі потреби може бути переглянута.